Dodatek tygodniowy

przy Gazecie Lwowskiej.

Nro. 17. Dnia 26. Kwietnia 1856.

Nagrobek Bolesława Chrobrego,

rozpoznany przez

AUGUSTA BIELOWSKIEGO.

(Dokończenie. Obacz N. 14, 15 i 16 Dodat. tygod.)

Kraj, w którym Bolesław panował, nazywa autor nagrobku głównie królestwem Słowian „*regnum Slavorum*“, i w tem zgodny jest ze spółczesnymi, mianowicie z Piotrem Damianim (*Vita s. Romuald. c. 26.*), z Wipponem (ap. Pistor III, 470 i 477), tudzież z rocznikarzem kwedlinburskim (Pertz III, 77) i z Adelboldem (*Vita Henrici ap Leibn. I, 433*), którzy naszego Bolesława królem, lub dukiem Słowian nazywają. Wszakże dokłada też i imię Polaków, 1) taksamo jak je i u Wippona w powołanem wyżej miejscu znachodzim dołożone. Wtrącone między oba te imiona nazwisko Gotów, znaczy właściwie Getów starożytnych, którzy byli zupełnie innym narodem od nowożytnych Gotów, ale w późniejszych po Chrystusie wiekach, za przykładem pisarzów kościelnych: Hieronima, Orozyusza i Jordanesa dawano zwykle nazwisko Getów i tamtym. Mamy tu lekką skazówkę, że wyobrażenie o tosamości Getów ze Słowianami, w kronikach polskich obszernie rozwinione, sięga u nas nierównie wyższych czasów, niż czasy Wincentego i Gala.

Nakoniec znaczenie wyrazów: „*propter luctamen*“ na „zapasy“ objaśnił należycie Szulc, wskazując na odpowiednie miejsce w Helmoldzie. (*Chron. Slav. I, 15.*) „*Eodem tempore Boleslaus Christianissimus rex, confoederatus cum Ottone III, omnem Slaviam, quae est ultra Oderam, tributis subjecit.*“

Te i tym podobne skazówki, chociaż nie są tego rodzaju, iżby nad wszelką wątpliwość podniosły autentyczność nagrobku, czynią ją jednak w wysokim stopniu prawdopodobną. Zdaje się więc, że Mesko II, który rok cały żałobie po ojcu i uczynkom pobożnym poświęcił, 2) a zwłoki jego **z królewskim przepychem** składał w grobowcu, 3) nie zaniedbał postawić oraz i pomnik jego pamiątce. Jakiego kształtu był ten pomnik, tego niewiemy; wszakże można być niemal pewnym, iż bardzo znacznie różnić się musiał od tego, jaki nam rycina Raczyńskiego przedstawia. O rzeźbiarza znakomitszego trudno było podówczas w całej Europie, wszakże materyał mógł być najprzedniejszy, skoro nań dostatków królewskich nie żałowano. Byłato więc prawdopodobnie wielka marmurowa płyta, którą im mniej umiano ustroić rzeźbą, tem obszerniej się na niej z napisem rozwiedziono. Oprócz wierszów mógł znajdować się na pierwotnym nagrobku i rok, w którym król ten rodził się, i w którym życia dokonał, albo przynajmniej jedno z tych dwojga; na to bowiem wskazywać się zdają słowa Streczaki: „*vixit autem Boleslaus sexaginta annis, ut ponitur in epitaphio.*“ Nie przywiązujemy nader wielkiej ścisłości do tych słów jego, zwłaszcza mając wątpliwość, ażali wyraz *ponitur* dobrze czytamy. Godzi się jednak zrobić tu uwagę, że gdy rok 965 przyjęty jest powszechnie za rok zaślubin Dobrówki, a rocznik benedyktyński, według rękopisu Lubińskiego, rok 966 za rok urodzenia Chrobrego podaje, śmierć zaś tego króla według zapisku w kalendarzu wawelskim dnia 3. kwietnia, a według Kozmy dnia 17. czerwca roku 1025 przypadła, więc obliczenie powyższe, iż Chrobry żył lat 60, nie jest z temi datami niezgodne; i sam nawet Długosz zdaje się iść za tem obliczeniem, gdy powiada: „*annis prope sexaginta, in assiduis occupationibus et curis, tempus Boleslaus Poloniae rex consumavit*“ (*Hist. II. 172*); chociaż w innem znowu miejscu (*II. 177, 178*) wiek jego tylko na 58 lat oblicza. W przenoszeniu napisu pierwotnego, na pomnik poźniejszy, przekręcano, jak to już uważaliśmy, niektóre wyrazy, a inne całkiem wypuszczono; bo pierwotny napis był już bardzo wytarty. Łatwo więc stać się mogło, że nie dopatrzono i roku czy to urodzin czy śmierci, który, jako nie należący do osnowy wiersza, gdzieś na krańcu był umieszczony. Że pomnik ów pierwotny z samej płyty marmurowej składał się, za tym domysłem przemawiają słowa Długoszowe, który w przedmowie do żywotów biskupów poznańskich nadmienia, iż Kazimierz Wielki niskie i prawie z ziemią równe grobowce królów w katedrze poznańskiej podwyższał dużemi kamieniami i zdobił. 1) Tego rodzaju niski i prostym tylko napisem okryty pomnik łatwo mógł ujść uwadze Czechów łupiezących roku 1039 w Poznaniu, którzy chociaż zabrane z Polski zdobycze obszernie opisują, nie wiedzą jednak nic o grobowcach królów w katedrze poznańskiej. Z bliskich Kazimierzowi czasów, mamy świadectwo Merkila, że napis w marmurze był wyrzeźbiony. Za Kazimierza mógł i sam nagrobek ten otrzymać kamienne podwyższenie i ozdobę; aby jednakże całkiem był dopiero przez tego króla postawiony, przeciw temu mówi to, że w takim razie Merkil nie przywiązywałby takiej ważności do pomnika, który prawie w jego czasie powstał, a młodszy był od tego, co jego ojciec, poufnik Łokietka, dobrze mógł pamiętać. Najbardziej zaś mówi przeciw temu ta okoliczność, iż tradycye z czasów Kazimierza w dość licznych pomnikach przechowane, a nawet tradycye dawniejszych czasów sięgające, nic wiedzą nic zgoła o tych szczegółach historycznych, które wyczytujemy w nagrobku.

Miano też pomnik ten w wielkiem poszanowaniu, i w roku 1496 jak o tem Łukaszewicz z aktów miejscowych doniósł, postanowiła kapituła, iżby dzień i noc nad grobowcem Chrobrego lampa gorzała. W poźniejszych uszkodzeniach i naprawach kościoła, o których na początku tego artykułu mówiliśmy, przerabiano też i nagrobek, strojąc go według wyobrażeń wieku swego w rzeźbę, i napis dawny, o ile go wyczytać umiano, powtarzano. Jedno z tych poźniejszych przerobień przedstawia nam Raczyńskiego rycina, a że ona robiona była w czasach nierównie poźniejszych, niż dotąd mniemano, to poznać można już ztąd, że wyraz *princeps* w drugim zaraz wierszu, który jeszcze Łubieński i następcy jego dobrze czytali, był już tak zatarty, że go na rycinie zupełnie wypuszczono.

Tyle co do znaczenia historycznego tego nagrobku. Nasuwa się tu jeszcze uwaga, która może posłużyć do bliższego oznaczenia osoby jego autora. Najdawniejszy dotąd znany odpis jego przechował się w kodeksie benedyktyńskim, obok reguły ś. Benedykta.

Lubił Benedyktynów Bolesław, powiada Długosz, i przenosił ich nad wszystkie inne zakony. 2) Mógł więc ów napis grobowy układany być przez jednego z ulubionych temu królowi zakonników i bogdaj czy ów dwuwiersz: „*Chabri tu es dictus, sis in aevum benedictus,*“ nie został natrącony aluzyą do imienia Benedykta, patrona zakonu, tem bardziej, że autor w ostatnim dopiero wierszu życzy mu zbawienia (*sit tibi salus*), podczas kiedy już na początku między błogosławionymi go mieści.

---

1) Zgodnie też z wskazanemi w przywileju powołanym granicami, powiada Nestor pod rokiem 980: „Idzie Włodzimierz ku Polakom i zajmuje grody ich Przemyśl, Czerwień i inne grody, które są aż po dziśdzień pod Rusią.“ Dwa te tak ważne i zgodne z sobą świadectwa nie zostawiają żadnej wątpliwości, iż pierwotnie w tych tu ziemiach książęta polscy panowali i że pod nazwą królewstwa Słowian rozumieć należy te ziemie, a szczególnie Słowaczyznę.

2) *Miecislaus exacto integro anno, in quo patrem suum cum omni militia, veste mutata, lugebat.* Dług. Hist. *II. 181. Ipsi divinitati regni tui primitias devoto pectore consecrasti.* Epist. Mathildae ap. Deth., str. 4.

3) *Corpus regium in ecclesiam Posnaniensem deductum, juxta magnificentiam regalem a Miecislao conditum est, et funeris suis justissimus honos persolutus.* Dług. *II. 178.*

1) *Casimirus sarcophagos regum humiles et solo aequatos petrosa mole superimposita erexit, delitescentesque umbras, ne in perpetuam reciderent oblivionem, vindicatas illustravit.* Rękop. bibliot. Oss. Nr. 619, karta 131.

2) *Fratres ordinis S. Benedicti caeteris ordinibus specialibus praetulit et amavit Boleslaus.* Hist. *II. 172. 173.*

Majątek i obrót majątkowy w r. 1855 miast i miasteczek
które składają rachunki do c. k. Namiestnictwa w lwowskim okręgu administracyjnym.

(Ciąg dalszy. Obacz Nr. 13, 14, 15 i 16 Dodat. tygod.)

II. Wydatki.

	Wydatki:	Kałusz		Kamionka		Kołomya		Kutty		Lubaczów	
		złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.
1	Pensye urzędnikom	—	—	707	$52\frac{3}{4}$	2893	53	1584	40	1125	—
2	Płace leśnym	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Płace służbie sanitarnej	—	—	576	50	200	—	97	18	50	—
4	Płace sług zwyczajnych	—	—	—	—	120	—	24	24	50	—
5	Gracye i odprawa	—	—	—	—	—	—	48	40	—	—
6	Prowizye i łaski	—	—	—	—	108	48	—	—	—	—
7	Adjuta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Datki na pomieszkanie	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—
9	Datki na utrzymanie koni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Dyurny	—	—	—	—	1140	30	—	—	198	20
11	Czynsze za najem domu	15	—	—	—	540	—	—	—	120	—
12	Potrzeby kancelaryjne	10	—	205	37	723	51	362	38	313	$17\frac{3}{4}$
13	Taksy sądowe i polityczne	—	—	9	$15\frac{2}{4}$	41	—	4	33	—	—
14	Portorya i koszta posyłek	—	—	3	$31\frac{2}{4}$	28	$16\frac{1}{4}$	3	$39\frac{2}{4}$	10	—
15	Koszta podróży i strawne	46	$29\frac{2}{4}$	253	$26\frac{3}{4}$	347	58	108	$52\frac{2}{4}$	64	$21\frac{3}{4}$
16	Nagrody i wsparcia	200	—	—	—	890	—	—	—	155	45
17	Wydatki leśne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Utrzymanie i porządki domów	—	—	97	9	486	$56\frac{2}{4}$	—	—	—	—
19	Podatki	163	$6\frac{2}{4}$	177	$23\frac{3}{4}$	547	$52\frac{2}{4}$	4	$36\frac{1}{4}$	204	$26\frac{2}{4}$
20	Ekwiwalenta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Dodatek do płac przy buchhalteryi	—	—	35	—	119	—	62	—	65	—
22	Wydatki przy rekrutacyi	—	—	113	11	26	26	6	—	23	50
23	Oświetlenie miasta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Utrzymanie ochędowstwa w mieście	—	—	—	—	196	18	—	—	—	—
25	Naprawa dróg	—	—	—	—	445	36	—	—	14	24
26	Naprawa mostów	5	12	9	33	123	55	75	—	7	$36\frac{2}{4}$
27	Koszta bruku	—	—	—	—	25	—	—	—	18	—
28	Sprawienie odtarowanych miar i wag	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Utrzymanie studzień	—	—	—	—	—	—	—	—	3	55
30	Utrzymanie wodociągów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Płaca rewizora policyi	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—
32	Płaca policyantom	176	—	288	—	978	—	218	40	120	—
33	Odzież policyantom	—	—	135	40	425	—	—	—	79	—
34	Żywienie aresztantów	—	—	12	56	225	—	15	—	23	42
35	Przysposobienie potrzeb policyjnych	—	—	3	12	—	—	—	—	—	—
36	Utrzymanie porządków od ognia	—	—	133	55	529	35	—	—	8	28
37	Wydatki na lekarstwa	—	—	—	—	—	—	3	43	—	15
38	Utrzymanie szkoły normalnej	424	15	104	36	313	40	2	5	166	—
39	Wydatki z prawa patronatu	—	—	—	—	70	48	—	—	—	—
40	Utrzymanie sierót i podrzutków	—	—	—	—	25	54	—	—	—	—
41	Utrzymanie szpitalu dla chorych	—	—	—	—	4	10	—	—	—	—
42	Na dom ubogich i kalek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Dodatek do posagu szkół i plebanii	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—
44	Folgi i zwroty dzierzawcom myta, soli, tabaki i t. p. skarbowych dochodów	—	—	—	—	893	20	5	15	—	—
45	Czynsze od kapitałów dłużnych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46	Wynagrodzenia za uchybienie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47	Drobne wydatki	15	51	—	—	—	—	3	—	1	45
48	Budowle nowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49	Wydatki nadzwyczajne	—	—	41	36	547	$21\frac{2}{4}$	150	—	170	$46\frac{2}{4}$
50	Nowo utworzone kapitały czynne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
51	Wydatki na szpital	—	—	—	—	4026	45	—	—	—	—
52	Spłata współwłaścicielom propinacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma	1055	54	2908	$44\frac{2}{4}$	17244	$53\frac{3}{4}$	2780	$4\frac{1}{4}$	3041	53

Nagrobki kościołów miasta Lwowa,

*(jako uzupełnienie „**Opisu obrazów**")*

przez

Felicyana Łobeskiego.

(Dalszy ciąg. Obacz Nr. 1, 2, 3 i 15 Dodatku tygodniowego.)

Nagrobki kościoła archikatedralnego obrz. łac. pod wezwaniem Wniebowzięcia Maryi Panny.

Wracając teraz do artystycznej strony tych pomników, to tu o nich powiedzieć wypada, że jak są pomnikami mężów i głośnych imion i świetnych a odmiennych czasów: tak też i w swej zewnętrznej postaci, charakterystyką układu, kształtów, rysami oblicza i całą swą artystyczną cechą znamionują dawność, pewną szorstkość a oraz i powagę wieków, do których należą. Prostota i siła charakteryzują je przedewszystkiem. Nie cienia umarłych widzimy tu przed sobą, ale jakby żywych w pełni swych czynów będących rycerzy. Dzierżąc się za miecz, z roztwartą źrenicą stoi Żółkiewski na swym sarkofagu; tak samo i ów drugi a pogromca Tatarów i Wołochów, nie snem wiecznym lecz doczesnym ma sklejone powieki, jakby tylko spoczywał po wojennym trudzie i wnet się miał ocknąć. Nawet owa z kamienia pod ramieniem Buczackiego wykonywana poduszka daje chwilowo zapominać o rzeźbie i robocie dłuta, a zdaje się raczej skazywać na kamienną wolę i twardość żywota tych mężów, których tu pod głazami kryją się popioły. Tylko znów nie żądajmy w tych utworach idealności według dzisiejszego pojmowania sztuki. Owszem pewna nieokrzesaność, co do ogólnego wrażenia, a znów w niektórych szczegółach piękne i misterne opracowanie przedmiotu, zwykła cecha wczesnych a pomyślne rozwijanie sztuki zapowiadających utworów, w ogóle zaś naturalizm, a jeszcze właściwiej to co nazywamy **prawdą** w sztuce, zalecają w znacznym stopniu te dawne, bądź to krajowej bądź też tylko ogólnej ówczesnej rzeźby zabytki. Dodawszy nareszcie, że pomniki te odzwierciedlają nam wiernie postać ówczesnych zbroi, oraz przechowują rysy oblicza historycznych osób, a wartość ich i znaczenie okażą się widocznie.

Majątek i obrót majątkowy w r. 1855 miast i miasteczek

które składają rachunki do c. k. Namiestnictwa w lwowskim okręgu administracyjnym.

(Ciąg dalszy. Obacz Nr. 13, 14, 15 i 16 Dodat. tygod.)

II. Wydatki.

	Mikolajów		Mościska		Mrzygłód		Niżankowice		Przemyśl		Rohatyn		Sambor		Samborstary		Sanok	
	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.	złr.	kr.
1	200	—	1589	23	50	—	—	—	5612	30	250	—	5904	59	1075	—	2196	40
2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	80	—
3	—	—	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	60	—	150	—
4	15	—	156	40	—	—	—	—	360	30	151	—	349	12	132	30	30	—
5	48	40	—	—	—	—	—	—	3174	11	—	—	1672	$18^{2}/_{4}$	—	—	124	—
6	—	—	—	—	—	—	—	—	319	$7^{2}/_{4}$	136	—	744	28	—	—	103	25
7	—	—	—	—	—	—	—	—	480	$41^{2}/_{4}$	—	—	330	8	—	—	—	—
8	—	—	23	—	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	—	—	276	30	—	—	—	—	1290	25	1344	25	1632	55	273	45	373	30
11	613	20	425	—	30	—	—	—	2767	12	400	—	1001	34	140	—	470	—
12	101	$1^{1}/_{4}$	516	16	—	—	—	$47^{1}/_{4}$	1296	7	338	$20^{3}/_{4}$	1449	$30^{3}/_{4}$	377	20	663	$4^{3}/_{4}$
13	1	57	12	—	30	—	1	30	143	30	10	36	235	$37^{3}/_{4}$	2	18	22	31
14	—	—	1	$27^{1}/_{4}$	—	—	1	25	220	$5^{3}/_{4}$	—	48	12	8	5	$35^{2}/_{4}$	1	37
15	139	44	233	$52^{1}/_{4}$	32	40	4	$56^{2}/_{4}$	121	53	92	$25^{2}/_{4}$	55	1	73	57	3	18
16	530	—	278	45	—	—	—	—	491	20	631	40	651	10	245	—	230	—
17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	3	12	—	—	—	—	177	5	469	$36^{2}/_{4}$	10	20	1298	$20^{1}/_{4}$	10	25	35	52
19	255	38	201	$12^{1}/_{4}$	—	—	46	$40^{2}/_{4}$	2543	55	145	$19^{3}/_{4}$	59	41	877	$45^{3}/_{4}$	306	—
20	30	—	443	43	—	—	—	—	3094	25	—	—	220	45	—	—	—	—
21	44	—	92	—	6	—	15	—	569	—	29	—	579	—	73	—	143	—
22	—	—	180	$2^{2}/_{4}$	—	—	—	—	—	—	19	6	—	—	162	35	190	38
23	—	—	—	—	—	—	—	—	691	$25^{2}/_{4}$	—	—	825	$23^{3}/_{4}$	—	—	67	16
24	—	—	91	56	—	—	—	—	1295	2	—	—	595	35	25	20	41	6
25	—	—	151	20	—	—	—	—	1373	1	—	—	113	48	—	—	127	28
26	—	—	142	$37^{2}/_{4}$	—	—	—	—	432	58	—	—	—	—	—	—	—	—
27	—	—	—	—	—	—	—	—	606	21	—	—	20	14	—	—	—	—
28	—	—	—	—	—	—	—	—	11	10	—	—	—	—	—	—	26	—
29	—	—	11	40	—	—	—	—	235	35	—	—	104	1	—	—	4	5
30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	—	—	50	—	52	36	—	—	500	—	—	—	250	—	46	40	200	—
32	112	10	317	—	53	37	36	—	2402	—	192	—	1627	20	180	—	430	30
33	38	23	150	—	—	—	—	—	257	24	73	50	275	$54^{2}/_{4}$	121	—	327	22
34	—	—	45	$35^{2}/_{4}$	6	40	—	—	380	39	50	—	483	18	15	40	121	49
35	—	—	17	48	—	—	—	—	—	—	—	—	33	31	—	—	60	3
36	20	25	27	—	—	—	—	—	50	—	5	20	146	14	—	—	3	12
37	—	—	51	7	—	—	—	—	501	2	417	$46^{2}/_{4}$	970	$17^{1}/_{4}$	52	13	12	57
38	262	48	262	$8^{1}/_{4}$	—	—	160	27	1947	$25^{3}/_{4}$	144	—	3438	$15^{3}/_{4}$	236	59	223	36
39	—	—	32	50	—	—	—	—	240	$16^{3}/_{4}$	—	—	1178	47	9	$20^{1}/_{4}$	189	20
40	—	—	10	35	—	—	—	—	246	28	—	—	102	$49^{2}/_{4}$	—	—	—	—
41	253	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4153	$13^{3}/_{4}$	—	—	—	—
42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	118	4	—	—
44	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	16	45	60	14	3	58	—	35
45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	—
46	—	—	14	40	—	—	—	—	3	35	—	6	—	—	—	—	77	$49^{3}/_{4}$
47	—	—	4	27	—	—	200	—	245	41	240	—	2	—	4	—	5	18
48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49	—	—	40	$53^{2}/_{4}$	—	—	—	—	3577	30	106	38	814	$49^{1}/_{4}$	—	—	—	—
50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
51	—	—	—	—	—	—	—	—	6448	$6^{3}/_{4}$	—	—	—	—	—	—	—	—
52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5432	$52^{3}/_{4}$	—	—	—	—	—	—
	3119	$42^{1}/_{4}$	6032	29	261	33	643	$51^{1}/_{4}$	44432	11	10248	$19^{1}/_{4}$	31592	$34^{2}/_{4}$	4422	$55^{2}/_{4}$	7042	$2^{2}/_{4}$

(D. n.)

W presbiterium, przed samym wielkim ołtarzem w posadzce, znajduje się kamienna płyta, a na niej ze spiżu wyrobione: infuła, czaszka, paliusz, pastorał, krzyż arcybiskupi i litery D. O. M., zabytek, ile ze znamion sztuki wnosić można, bardzo dawny. Zapewne to będzie wchód do grobów, w których zwłoki kilku arcybiskupów lwowskich są złożone, a którym czcigodny spółpasterz arcybiskup Hieronim Sierakowski wspaniały pomnik z marmuru obok wielkiego ołtarza wystawił. Pomnik ten składa się z pięknych z czarnego marmuru w wyniosłej płaskorzeźbie wykonanych ozdób, pośród których wielka biała marmurowa tablica, a na niej głoskami ze spiżu ten napis:

D. O. M.
Venceslaus Hieronimus de Boguslavice
Sierakowski
Archiepiscopus Metropolitanus Leopoliensis
Praedecessoribus suis
Bernardo Wilczek de Stemmate Porai A^no^ 1541
Felici Ligęza de Stemmate Półkoziec A^no^ 1560
Paulo Tarło de Stemmate Topor A^no^ 1565
Joanni Demetrio Sulikowski
de Stemmate Bończa A^no^ 1603
Joanni Pruchnicki de Stemmate Korczak A^no^ 1633
Stanislao Grochowski de Stemmate Junosza A^no^ 1644
vita functis
pietate, doctrina, zelo pastorali
et plurimis meritis
in Ecclesiam, Patriam et hanc Sponsam
claris et conspicuis
quorum Exuviae sub hac Ara Majori
extremum resurrectionis universalis
diem expectant,
hoc perennis memoriae monumentum poni curavit.
Anno 1769.

Z tego napisu widzimy, że pomnik ten wystawionym jest dla sześciu arcybiskupów. Takąż samą liczbę wymienia i Starowolski w swem dziele, lecz u niego niemasz arcybiskupów: Wilczka, Ligęzy i Grochowskiego; a natomiast czytamy arcybiskupów: Sienińskiego, Starzechowskiego i Zamojskiego.

*

Pomnik arcybiskupa Zamojskiego musiał być okazały, jak to już jego dość obszerny napis a przechowany w Starowolskiego dziele zdaje się potwierdzać. Napis ten był następujący:

Joanns Zamojski
Grimalius,
Vir ad omnia summa natus.
Optimis artibus moribusque instructus,
Plurimis Legationibus dexterrime functus.
De regno regibusque optime meritus.
Ex Abbatia Plocensi (quo se jam vitae quietioris obdiderat gratia) in Archiepiscopatum Leopoliensem paene extractus, Ecclesiae hujus decennio
gloriose praefuit, cui permultis monumentis eximiae liberalitatis relictis, exuit mortalitatem, 5. April. Anno Salutis, 1514.
Aetatis suae 71.

Poniżej tego napisu prozą, ozdobiły nagrobek jeszcze następujące rymy:

Hic jacet insignis Praesul, Magnusque senator,
Grimalia de Gente, Zamościus ille Joannes.
Simplicibus gaudens, vitii hostis amator honesti,
Exiguo dives, sine luctu largus in omnes.
Cujus vita fuit pietas, prudentia, candor,
Morte nihil praeter corpus mortale peremptum.

„Tu leży z znamienitych pierwszy, senator wielki, z rodu Grzymalczyków, Jan Zamojski. Na prostem przestając, zbrodni wróg, dobrego miłośnik, w miernem szczęściu bogaty, bez żalu dla wszystkich hojny. Życie jego zapełniała pobożność, roztropność, uczciwość, śmierci tylko ciało śmiertelne uległo.“

(D. c. n.)

Janów pierwotnie **Zalesie.**

R. 1611, 1670, 1680, **1720**, 1765 i 1766.

Król August II. potwierdza dany Janowi Swoszowskiemu przez Zygmunta III. a od Jana III. i Michała Korybuta uznany przywilej na założenie miasteczka.

(Dokończenie. Obacz Nr. 15 i 16 Dodat. tygod.)

Su(p)plicatumq(ue) Nobis nomine eorundem civium oppidi **Janow**, ut easdem literas authoritate Nostra Regia in omnibus punctis, clausulis et conditionibus approbare et | confirmare dignaremur. Cui su(p)plicationi Nos benigne annuentes easdem in omnibus articulis, punctis introcontentis approbandas et confirmandas esse duximus, uti quidem approbamus et confirmamus hisce literis No|stris quantum juris ratio permittit. In cuius rei fidem (praesentes) 3) manu Nostra subscriptas sigillo Regni communiri iussimus. Datum **Varsaviae** die VIII. mensis Novembris anno Domini **MDCLXX** Regni vero | Nostri anno 11. **Michael** Rex. Locus sigilli pensilis minoris Cancellariae Regni. Joa(n)nes Wołowski Varsauien(sis) et Culmen(sis) Canonic(us), Sacrae R(egi)ae M(ajes(t(a)tis S(e)cr(etari)us.

Nos itaq(ue) **Joannes** Rex dictae supplicationi | uti iustae benigne annuentes, praeinsertas literas una et decreta in partem eorundem per Commissarios lata, in judicys assessorialibus post approbata, acsi hic inserta essent in omnibus punctis clau|sulis, articulis et conditionibus approban(das), confirman(das) et ratifican(das) esse duximus, prout approbamus, confirmamus et ratificamus praesentibus literis Nostris, decernentes easdem vim et robur (in | quantum iuris sunt ususque illarum habetur) debitae ac inviolabilis firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes manu Nostra subscriptas sigillo Regni communiri iussimus. Datu(m) **Varsavia** die XX. mensis February anno D(omi)ni **MDCLXXX**, Regni Nostri VII. anno. **Joannnes** Rex. Confirmatio confirmationis iurium et privilegiorum oppidanis **Janov**iensibus servien(tium). Sta|nislaus Szczuka Pocillator Visn(ensis) Regiae M(ajesta)tis (Secretarius) mp.

Nos itaq(ue) **Augustus** Rex 'praedictae supplicationi uti iustae benigne annuentes, easdem praeinsertas literas authoritate Nostra Regia in omnibus punctis, clausulis et conditio|nibus approbamus, confirmamus, ratificamus hisce l(ite)ris N(ost)ris quantum iuris ratio permittit. In cuius rei fidem praesn(tes) manu N(o)stra subscr(ipt)as sigillo R(eg)ni communiri iussimus. Datum **Varsaviae** in comitys R(eg)ni die XVI. mensis May anno Domini | **MDCCXX**, Regni vero Nostri XXIV anno. |

Confirmatio confirmationis iuriu(m) et pri|vilegiorum o(p)idanis **Janov**iensibus servientium. |

Podpisy:

Augustus Rex

Franciscus Thadaeus Krotowski Dapifer | Bracłavien(sis) S(acrae) R(egiae) M(ajes)t(a)tis et minoris sigilli | R(e)gni Secretarius mp.

Napisy:

Procancellariatu | Illustrissimi Excellentissimi ac Reverendissimi Domini Joannis Casimiri de Alten Bokum, Episcopi | Culmensis et Pomesaniae, Abbatis Czerven(si)s et Pro|cancellary Regni | sigillatum et extraditum. |

Reproductum sub actu lustrationis generalis | a(nn)o D(omi)ni 1765to.

Feria sexta p(os)t f(estu)m Sanctae Margarethae V(irginis) et M(arty)ris p(ro)x(im)a a(nno) D(omini) 1766 | confirmatio privilegy praesens ad acta Cast(rensia) Capit(ancalia) Leopol(iensia) | per oblatam porrecta, suscepta et ingrossata est.

Według odpisu zdziałanego z oryginału.

3) Nasze uzupełnienie.

Agdy Nas zarazem imeniem obywateli miasteczka ***Janowa*** *w pokorze upraszano, abyśmy ono pismo powagą królewską we wszystkich szczegółach, domówieniach i zastrogach uznać i potwierdzić raczyli; przeto My przychylając się łaskawie do tej prośby, postanowiliśmy owo pismo w całkowitej osnowie uznać i zatwierdzić, jakoż uznajemy i zatwierdzamy tym listem, o ile wzgląd na słuszność dozwala. Dla wiarygodności czego niniejsze ręką Swą podpisawszy odciskiem pieczęci uważnić poruczyliśmy. Dano w* ***Warszawie*** *dnia 8. miesiąca listopada roku Pańskiego* ***1670*** *a w 11tym Naszego królestwa.* ***Michał*** *Król. Miejsce wiszącej pieczęci mniejszej kancelaryi koronnej. Jan Wołowski, warszawski i chełmieński Kanonik, Uświęconej królewskiej Mości Sekretarz.*

My przeto ***Jan*** *Król przychylając się do rzeczonej prośby jako słusznej, umyśliliśmy przytoczony właśnie list wraz z wyrokami na ich korzyść przez komisarzów wydanemi a następnie w sądach asesorskich uznanemi, jak gdyby tu zamieszczone były, we wszystkich szczegółach, zastrogach, rozdziałach i orzeczeniach uznać, umocnić i zatwierdzić, jakoż niniejszem pismem uznajemy, umacniamy i zatwierdzamy z tem rozporządzeniem, iż w przynależnej wadze i niezłomnej mocy pozostać mają, o ile z słusznością się zgadzają i są we zwyczaju. Dla wiary czego niniejsze ręką swą podpisawszy, pieczęcią koronną stwierdzić poleciliśmy. Dano w* ***Warszawie*** *dnia 20. miesiąca lutego roku Bożego* ***1680****go a w 7ym Naszego królowania:* ***Jan*** *Król. Potwierdzenie potwierdzonych praw, i przywilejów przysłużających mieszczanom* ***janowskim****. Stanisław Szczuka Cześnik wizki Sekretarz Królewskiej Mości r. s.*

Przychylając się więc łaskawie do wspomnionej prośby jako słusznej, uznajemy, umacniamy i potwierdzamy powagą królewską przytoczony wyżej akt, o ile prawo dozwala, we wszystkich szczegółach, ustępach i orzeczeniach na mocy listu niniejszego, który dla wiarygodności ręką swą podpisawszy pieczęcią koronną stwierdzić rozkazaliśmy. Dano w ***Warszawie*** *na sejmie koronnym dnia 16. miesiąca maja roku Pańskiego* ***1720****, a w 24 Naszych rządów.*

Potwierdzenie potwierdzonych już praw i przywilejów właściwych obywatelom miasteczka ***Janowa****.*

August *Król.*

Franciszek Tadeusz Krotowski, Stolnik bracławski, Uświęconej Królewskiej Mości i mniejszej pieczęci koronnej Sekretarz r. s.

Za podkanclerstwa Jaśnie Oświeconego i Przewielebnego Pana Jana Kazimirza z Altenu Bokuma, Biskupa chełmieńskiego i pomezańskiego, Opata czerwieńskiego i Podkanclerzego koronnego po wycisnieniu pieczęci wydane.

Okazano podczas przedsiębranej lustracyi powszechnej roku Pańskiego 1765go.

W piątek po świętej Małgorzacie Pannie i Męczenniczce roku Pańskiego 1766 niniejsze potwierdzenie przywileju do ksiąg grodzkich starostwa lwowskiego podane, przyjęte i wpisane.

We Lwowie d. 19. kwietnia 1856. Wolański Franciszek.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.**   Z c. k. galic. Drukarni rządowej.